

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
DONARÁ AL MENOS ÒNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

M. CASADO DEL ALISAL.

Morí rodejat de gloria,
y al baixá á la sepultura
plegá tristement las alas
lo geni de la pintura.

RETRATOS DE COS ENTER.

EDUARDO TODA.

Dè fixo que n' haurán sentit parlar més de una vegada. Conta 33 anys escassos y ha seguit mitj mon. Fill de Reus com en Fortuny, com en Prim, com en Bartrina; guapo, de bona presència, més aviat alt que baix, cabell y barba rossos, ulls blaus y expressius, respirant franquesa y bon humor, es de la rassa dels homes infatigables y emprendedors, dels que reuneixen la ciencia á la acció, l' afany de descobrir é investigar á un gran esperit de observació y á un fort caudal de coneixements.

Es impossible parlarli sense posarhi simpatias: tè *àngel*, com diuhen los castellans.

Li ha cabut la fortuna de seguir la carrera més adequada al seu temperament, en la qual pot prestar y presta en realitat valiosos serveys al país, y al mateix temps satisfá las necessitats del seu esperit, ansiós de descobrir y de transmetre sas observacions, ab aquell istil pintoresch y animat que li es propi, lo mateix quan escriu que quan parla.

Eduardo Toda, després de cursar á l' Institut de Reus la segona ensenyansa, 's trasladá á Madrid, ahont se graduá de advocat y seguí al mateix temps la carrera diplomática.

De primer antuvi, lo govern l' enviá á la Xina, ahont permanesqué desde últims de 1875 fins al any 1883. Set anys y mesos de residir á Macao, Hong-kong, Canton y Shan-ghai y algunas excursions, per cert molt atrevidas, realizadas al interior de aquell extensissim país, lo familiarisaren ab los usos y costums y fins ab l' idioma dels xinos. Ans de regressar, visitá 'l Japó y la Corea y algunas altras islas oceánicas, y de tots aquells païssos orientals portá un verdader museo de ob-

jectes de indumentaria y especialment un preciós monetari, que sigué l' admiració de quants tinguérem ocasió de examinarlo. Hi havia pessas antiquíssimes, de totes formes, que ajudavan a comprendre l' història de la civilització de aquell famós imperi.

L' Ajuntament de Barcelona no 's dignà adquirir tal preciositat, que avuy figura en lo *Museo arqueológico nacional*. Si s' hagués tractat de tarugos... en fi deixemho correr.

Las impresions de la residencia de Toda en la Xina están consignadas en dos llibres. L' un escrit en català ab lo títol de *La agricultura en Xina*, fou publicat en la estampa de *La Renaixensa*; y l' altre, de caràcter més general, acaba de veure la llum en la casa Falcon de Madrid, ab lo títol de *La vida en el Celeste imperio*, notablement editat y profusament ilustrat. Qui vulga coneixe la Xina, consulti aquest llibre y admirará al mateix temps l' estil plé de color y de vida, propi d' Eduardo Toda.

Després de sa llarga residencia en aquell remot país, tant cruel per la gent d' Europa, vingué a reposar alguns mesos a Espanya.

Pero Toda es de aquells sers infatigables que reposan treballant, y a sa permanencia en la Conca de Barbará 's déu son llibre *Poblet*, magnífica descripció de aquell famós monastir y de sa comarca.

Al recorre-la l' autor de aquestes ratlles durant tres istius seguits, se complau trobant per tot arreu recorts de 'n Toda. En un dels cafés de Vimbodí hi ha un gran medalló de 'n Fortuny.

—En Toda vá portarlo.

L' any passat, al visitar la casa del secretari del Ajuntament, Sr. Patau, vá sorprendrem una planta trepadora d' estranya forma.

—Es una carabassera del Sudán: en Toda vá enviar las llavors. Diu que las carabassas s' emplean per rentar, com lo sabó.

Encare 's conserva entre 'ls moradors de Poblet lo recort de una festa literaria que organisa en Toda y se celebrá una nit en lo Refectori del monastir a la llum de hatxas y de focs de bengala.

En una paraula, no hi ha per allí ningú que no 'l conegui.

Jo crech que si un dia 's proposava ser diputat, la comarca en pés l' elegiria.

Lo llibre *Poblet*, més que una *Guia*, es una recapitulació dels datos del Pare Finestres, historiador de la casa, admirablement despolvat y realsats ab observacions propies, molt atinadas. Hi ha ademés una serie de *Recorts de la Conca*, referents a tipos y paisatjes que no poden pintarse millor, y tot ab aquell estil vigorós que respira y palpita en cada capítol, en cada plana, en cada ratlla.

May s' haurá dit ab més rahó, sino referintse a Toda, que l' estil es l' home.

De la Xina a Egipte.

Enviat de cònsul al Cairo, Eduardo Toda trobá ocasió de atravesar lo desert en direcció a la Nubia, fins a la segona catarata del Nil, en companyia de una caravana de beduhins.

Tambe en aquell interessant país desplegá 'l mateix afany de observar, de investigar, de recullir. Al tornar, duya preciosas antigüetats, entre altres una momia, que obrí ell per primera vegada en lo saló d' actes del col·legi de Sant Carlos

de Madrid, donantli ocasió de explicar una notable conferencia, davant de las personas més distingidas en ciencias y lletras que tanca la capital de la nació.

Espanya té en Eduardo Toda un verdader egipciólech. Sos llibres *Sesostris*.—*La muerte en el antiguo Egipto y Son Notém en Tebas*, li donan un lloch al costat del sabis estrangers més reputats en aquesta classe d' estudis.

Un nou llibre, que avuy s' está imprimint, ab lo títol de *A través del Egipto* ilustrat ab preciosos grabats, no duptém que ha de valerli una verdadera reputació, entre la massa de lectors, aficionats a viatjes.

Pero de totes las empresas d' Eduardo Toda, cap tan curiosa, a lo menos pels catalans, com los descobriments que acaba d' efectuar en la isla de Cerdenya. Los que no han sentit las conferencias donadas per ell en la *Lliga de Catalunya* y en la *Catalanista d' excursions científicas*, poden arribarse als salons de la primera de aqueixas societats y veuran una porció de objectes recullits per en Toda: armas, joyas, instruments de música originalissims, alfombras, paneras, documents antics y principalment fotografias de monuments y de habitants, verdaderament notables.

Se veuen entre 'ls sarts los mateixos tipos de Catalunya. Allá s' usa encare la barratina, negra a la montanya y vermella a la costa. Allá hi ha pobles enters que parlan català com nosaltres.

Los apellidos son los nostres, las costums las nostras mateixas: nostra es la sanch que corra per sas venas. En Toda s' ha trobat allá com qui diu ab parents de cinch centurias endarrera, ab los quals cap relació haviam tingut, desde que al terminar la guerra de Successió, perdé Espanya aquella isla, conquistada y civilizada ab l' esfors de catalans y aragonesos.

Los arxius están plens de documents històrics fins ara desconeguts. En las bibliotecas hi ha llibres catalans, de que aquí ni noticia 'n teniam.

A D. Mariano Aguiló, entés bibliògrafo, casi l' hi espuñejavan los ulls, quan en Toda li anava donant compte dels seus descobriments bibliogrífics.

La *Cansó del Canigó* que 's canta aquí, 's canta també a Cerdenya: modismes, refrans, anécdotas y rondallas viuen aquí y allá... L' únich que allá no 's coneix —y es raro tractantse de catalans— son los renechs.

Proverbis sarts curiosos:

«Vinya vora cami,
prat vora ribera,
y dona finestrera
fan sempre mala fi.»

«Aucell en mans de minyó,
minyona en mans de vell,
caball en mans de frare,
tot es cosa malanada.»

Alguer, al nort de la isla, es la població que millor conserva l' esperit y l' idioma català. En Alguer viu la poesia popular, haventhi improvisadors que al igual que 'ls glosadors mallorquins, posan en vers los fets corrents.

Al any 75, uns joves de bon humor van assaltar lo galliner de un Canonje algerés, que tenia unas gallinas famosas per lo grassas. Se 'n endugueren vuit y anaren a menjárselas al camp. Lo Canonje, al donarne part a la justicia, digué que n' hi havian presas dotze, y 'ls joves, reunits en lo café, improvisaren lo següent:

«Lo canonje: bona nit:
las gallinas eran vuit
y no dotze com ha dit:
se son presas del corral
del Canonje teologal
y eran grassas, no hi ha mal;
y si no haguès fet ramó
fins lo lladre del capó
se fora vist al fogó.
Canonje, lo rengratsiém,
y altra volta, si podém,
las altras li llevarém.
¡Qué bellesa de gallinas!
Pareixan á vuit ninas;
y lo ví corría á tinas.
Ha vingut lo delegat
y aquest fet ha declarat
de furto qualificat;
mes damunt hi havém begut
del Canonje á la salut,
y qui plora ja ha rebut »

Es un escardot salvatje,
que sembla que ha de punxar;
pero de propet no punxa:
¡ja s' hi poden declarar!

Tots aquets datos y altres molts
los consignará Toda en alguns lli-
bres que 's titularán: *Un poble ca-
talá en Italia*, que s' está impri-
mint: *Notas de Italia* que veurá la llum á Madrit
y *Bibliografia sarda-catalana-castellana*.

Basta coneixe á Toda, per compendre quan
haurá disfrutat al realisar aquests descobriments.
La llengua catalana, si 's parlés en algun poble
de Portugal, podriam dir que 's parla en totas las
nacions de rassa llatina, aquí á Espanya; á Fransa
en lo Rosselló; á Italia en Cerdanya. Aixó sense
contar un país independent, com la República de
Andorra de ahont es la llengua oficial.

Una anécdota y poso punt:

Arriba Toda á Alguery se 'n vá de dret al hostal.

L' hostalera, prenentlo per extranger, l' invita
á dinar, parlantli italiá:

—*Se il signore vuol fare collazione, abbiamo
manso, lesso, tagliarini, riso al brodo...*

En Toda, mirantla fit á fit, y en catalá:

—¿Qué tenui peix?

Admiració de l' hostalera, que li respón:

—Hi ha llus, palayas y congres.

Després, mentres en Toda dinava, li digué:

—¿Sab qu' es molt estrany que un extranger
com vostè, parli tant bè l' alguerés?...

P. DEL O.

LA MEDALLA DEL MATRIMONI.

L' Emilio y en Fernando feya
anys qu' eran amichs.

L' Antonia y la Pepeta eran ami-
gas de tota la vida.

Els freqüentavan los salons y
llocs d' honest y lícit recreo.

Ellas solían concórrer los llocs
d' honest y lícit recreo y 'ls salons.

Per un d' aquells inexcrutables
designis de la sort, los uns y las
altras van trobarse, van intimar y
varen acabar per preludiar las no-
tas de dos deliciosos dúos d' amor
pur é inextingible.

L' Emilio va enamorar-se de l'
Antonia. ¡Tenía un carácter tan
parescut al seu! ¡S' identificavan
tan bè en las sévas aspiracions!

En Fernando va dedicarse á la
Pepeta. ¡Era tan igual al seu lo

Sab molt bè lo qu' es constancia,
y ab tot y ser girassol,
quan troba un amor de veras,
no més se gira... quan vol.

geni d' ella! ¡Semblavan tan pa-
rescuts los séus gustos!

Pero 'l destino va fer lo que bè
li va semblar d' aquestos amors, y
al cap d' un any de coneixe 's, l'
Emilio—fixins' hi bè—l' Emilio 's
casava ab la Pepeta y en Fernando
prenía per muller á l' Antonieta.

Es á dir, que cap d' ells va unir
lo seu porvenir á la dona que sem-
blava tenir un carácter més pares-
cut al seu.

Avuy fa ja una pila de temps que
son casats: hora es, pues, d' encu-
nyar la medalla d' aquest doble
matrimoni.

CARA.

¿Saben lo qu' es un' orga de
gats? ¿Nó?

Pues vajan á casa del Emilio: allí
'ls ho explicarán.

Ell—¡pobre xicot!—es lo que 's
diu un verdader tros de pa. Ama-

ble, laboriós, incapás de negar un favor á ningú,
ni de faltar en lo més mínim al cumpliment dels
seus debers.

En cambi la Pepeta s' ha convertit en una fu-
ria de las més endiastradas.

Está gelosa, horriblement gelosa del seu marit.
¿Tè motius per estarho?

No senyors, no 'n tè cap: y tan cert es aixó,
qu' ella mateixa es la primera en confessarho.

Pero no pot ferhi més: l' atormenta, lo vigila, lo
segueix, lo tritura á copia de duptes, preguntas y
reconvencions.

—¿Cóm es que has vingut tan tart avuy? ¿Qué
hi feyas aquest dematí al carrer de Sant Pau? ¿A
quí escribías ahir vespre?

En va 'l pobre Emilio demostra cada cinch mi-
nuts la seva inocencia y la intaxable honradés de
la seva conducta.

Tot es inútil: la Pepeta no cedeix ni que ho
veji, ni que ho toqui, ni que ho palpi...

—¡Tú lo qu' ets un hipócrita! ¡Es clá; has pres
ben bè las tévas midas y es difícil atraparte! ¡No
't crech, ni que m' ho juressis davant de tots los
Evagelis de Barcelonal ¡Ets un fals, un fals, un
fals!...

Lo filosof Emilio 's carrega de santa resigna-
ció, arronsa las espatilas y se 'n vá al despaig á
cumplir ab lo seu deber.

¿Está prou marcat aquest cantó
de la medalla?

Pues passém al altre.

CREU.

¡Y tal creu y tal dolor!

Ni la del Calvari degué ser tan
pesada com la que arrossega la
pobre Antonia...

Apagats los últims resplandors
de la lluna de mel, en Fernando va
apressurarse á treure las unglas y
á dibuixar sospitas y desconfiansas.

Y en tot lo temps que porta de
matrimoni, la seva manía ha arat
augmentant en graus y en extensió.

L' Antonia fa més del que déu,
porta la casa com un tirabuquet, es
una santa en tota la extensió de la
paraula; pero tan es que risqui
com que rasqui.

En Fernando està gelós d' ella, dupta de la seva fidelitat, no creu en las continuas y sólidas mostrás d' afecte y verdader amor que l' Antonia li dona.

¿Se funda pot ser en alguna cosa?

No 's funda en res: està gelós per estarne, es lo seu temperament, es lo resultat de la organització del seu cap y del seu cor.

A casa seva no hi ha un moment de calma.

—¡Ay, Antonia, Antonia! ¡Me sembla que això acabarà malament! ¡Estich segur de que 'l teu amor es una ridícula comedia que potsè 's torni melodrama! ¡Antonia, Antonia, pobre de tú 'l dia que jo trobi la pista de las tevas aventuras!...

L' Antonia plora, 's despacienta, jura, suplica: en Fernando no sent res; res més que 'l crit del seu pensament que li diu:

—¡No 't fihis d' aquesta dona!—

Y 'l seu pensament l' enganya; sí senyors, l' enganya com un xino: l' Antonia es un àngel de puresa, una esposa modelo, un tresor de virtut.

Vels' hi aquí perfectament encunyada la creu de la medalla.

Ara 's dona la paraula als lectors, perque cada hù digui lo que li sembla.

Un.—¡Qué m' ha de semblar! ¡que lo que ha passat es lo més natural del món!

Un altre.—¡Per supuesto! ¡S' haguessin casat tots quatre tal com estava plantejat de bon principi!

Un altre.—¡Està clar! D' aquest modo no s' haurían trobat, com ara, dos matrimonis infelissos, per no avenirse 'ls caràcters...

¡Han acabat de dir? Pues ara entro jo.

Justament hi ensenyat la medalla pera demostrar tot lo contrari de lo que vostés creuen.

¿Saben qué hauría succehit si s' haguessin casat, per le seva afinitat de caràcter, l' Emilio ab l' Antonia, y en Fernando ab la Pepeta?

Que la Pepeta y en Fernando, gelosos y dominants tots dos, s' haurían ja assessinat recíprocament á horas d' ara.

Y que l' Antonia y l' Emilio, ab lo seu temperament quiet, calmós, pacífich y apocat, haurían format una familia de memos y benaventurats.

Repartits avuy tal com están, resultan dugas familias animadas y plenas de moviment, un terme mitj, qu' es la nota viril de la existencia.

No diguin may mal del destino. No hi ha ningú com ell per arreglar bè las cosas y las casas.

A. MARCH.

A UNA GEPERUDA.

SONET.

De tú 's riuhen algunas sense pena perque diuhen que fas molt mala fatxa, y no comprenen may que tens ventatje portant lo bulto aqueix damunt l' esquena.

Perque, si vols portar la cosa plena, serveix ton gep á modo de prestatje, y aixís fins pots portarhi l' equipatje si á fer viatjes lo destí t' enmena.

Avuy menos que may se 'n poden riure; tú 'l portas natural y en lo seu puesto; d' altrás se 'n veuhen que, creyentse hermosas, l' usan postís en... (no ho arribo á escriure) perque es un lloch que... vaja, jo 'l detesto, puig si d' algo fa olor no es pas de rosas.

S. GOMILA.

BUSCANT NINXO.

DIÁLECH.

(PENYORA DE FERMA AMISTAT AL LLOREJAT ESCRIPTOR FREDERICH RAHOLA.)

—Ja 't dich jo que may s' hi acaba d' arribar. ¡Y ab aquesta tarde tan galdosa!... Per menos d' un vint-y-dos girava qua y me 'n tornava cap á casa.

—¡Ay Tomás, calla per Dèu! No cridis pas lo mal temps, perque delicada com estich...

—¡Bè, nó, nó; ara ja hi som!... Y després que també hauríam de venirhi un dia ó altre. Sembla impossible que ab los quaranta anys que fa que som casats; may nos haja vingut bè d' anar en busca d' un forat per poguer posar los ossos 'l dia qu' arribi l' hora.

—¡Dèu mèu, y quants cambis en aquest mon! .. Quaranta anys enrera no hi pensavam, nó, ab los ossos, sino que... ¿Te 'n recordas Tomás?...

—Calla dona, calla; no m' hi fassis pensar: sabs de sobras que no podém serhi dugas vegadas... y sempre 'm surts ab la mateixa.

—¡Bè home no t' enfadis!... ¡No te 'n parlaré may més!... Pero si ja hi acabém de ser... ¡Mira!... Ja 's veu l' àngel de la entrada... ¡Sí, sí!... Dèu sè aquell qu' ab la trompeta á la mà...

—Espérat que la toqui.

—Per xó 'l devían fer assentat perque no 's cansés gayre.

—Mès bè hi estarem nosaltres que ho esperarem ajeguts.

—¡Ditxòs tú que sempre estás d' humor!... Pero ara serietat que ja hi som. Aquí tens aygua beneyta. ¡Sényat!... Tomás tápat la boca que fa un ayre molt humit. ¿Y ara?... ¿Quí deu ser aquell home vestit com un senyor que 'ns ha saludat en lo moment d' entrar?...

—No ho sè pas: deu volgué tenirnos contents, ó bè deu ser costum de la casa. ¡Qué se jo, pobre de mí!... ¡Com que un hom' no hi ha viscut may!... Lo millor es qu' ho deixém correr y determiném per 'hont hem d' anar. ¡Vetaquí quatre carrers que semblan los quatre cantons del Call!... Agafarém pèl de la dreta y aixís donarem tota la volta. ¡Jesús!... ¡Fa fredat!... ¡Hi ha més pisos qu' en un caixó de figas!... Me sembla que 'ns costará molt d' aclimatarnos en aquesta terra.

—Me sembla que fora millor qu' examinéssim isla per isla, ó sino may acabarem. ¿A quína voldrías anar?...

—¡Ay Quima!... Quan arribi aquella hora créume que de bona gana me 'n aniria... á la de Mallorca, á veure á la noya que hi tenim casada: pero no poguent ser, comensa per la que vulguis. Recórdate'n que l' hem de triar d' esquena á mar ja que diuhen que aixís se conservan més. ¡A veure si arribém á momias!... ¡Ay Quima, pensant solzament ab la fatxa que farás ja 'm poso de mal humor! ¡Mira, mira, quants n' hi ha de buyts á 'n aquil!... Aquest... aquest potser...

—Nó, nó Tomás; es massa alt. ¿No sabs que 'm tapo pujant escalas?...

—Donchs aquest altre: sí, aquest. ¿Veyám á qui tindrem per vehí?... *Propiedad de D. Juan Moggas, Procurador.*

—¿Procurador has dit?... ¡No 'n caldría d' altre!... Nó, nó, de cap manera. Ja sabs los disgustos que 'l nostre 'ns dona quan ve á cobrar cada més. Son una gent que no tenen consideració á ningú.

BALLS DE MÀSCARA.—SOCIETAT EXPOSICIONERA RIUS, PIROZZINI Y C.º

Aquí 's canta, aquí 's fa gresca,
aquí 's riu per sota 'l nas;
aixó sí, per pogué entrarhi,
se necessita un disfraz.

—Ja es veritat, ja; son mala gent. Mira, aquí n' hi ha un altre. ¿A veure qui ha al costat?... No 's pot llegir... aquest quadro ho tapa tot. Sembla qu' hi ha uns versos... ¿Y quina lletra tan menuda!... Al final sembla que diu *Tu madre te dedica un lloro*.

—Aquest ni que fos de franch. Tinch ficat al cervell la cotorra de baix de casa. ¿Aixó sí que fora sortir del foch per aná' a las brasas!...

—¿Bè dona!... Anirém buscant: avuy ray que ja tenim las feynas fetas.

—Mira, Tomás, aquí n' hi ha un de baixet.

—¿Fuig dona!... ¿Si es de lance!... ¿Que no veus que ja ha servit?... ¿Y quánta brossa hi han deixat!... ¿Quin modo de posar un pis!...

—¿Que sabs tú?... Potser encare han de fer neteja. Qui sab si ben demanat 'ns 'l pintarian y hasta 'ns mudarian las rajolas.

—Nó, nó; de cap manera. Vull estar en casa nova, y... ademés que no portém pas tanta pressa. ¿Redimonil! No 'ns vindrá pas d' un día. Mira, Quima, aquí hi ha jardins. ¿T' agradaria un que des aquí?

—Aixó tú ho has de dir que apenas surts may de casa. Si 't sembla qu' aixís estarias més dis-

tret... Pero se 'm figura que han de ser humits... Uy, uy, ¡cal!... Aquí a la vora hi veig una font y... ¡Quins xivarris hi déu haver a l' estiu!... Nó, nó; passém de llarch; no estich per sentir barallas.

—¿Ay, noya, aném un xich depressa porque sento una furtó!...

—¿Que t' has tornat delicat!... Ja 't dich jo que com més vell te fas, més...

—¿Bè, bè; no m' amohinis!... Aquí 'n tens un altre y... aquest sí que t' agradará porque al menos estarem ben guardats: *Restos del Teniente*...

—Prou; no llegeixis més. No estich per castells. Jo que sempre m' entrabanco quan haig d' enrahonar ab gent d' aquesta classe... ¡No me 'n buscarías poca de feyna!... ¿Santa Lluçial... Mira home qu' aquí te 'n deixas un y per cert qu' es nou de trinca. ¿Y quina corona hi ha en aquest del pis de sota!... ¡Déu ser un dels grossos!... ¡A veure!... *Al Reverendísimo, Excelentísimo é Ilustrísimo Señor don*...

—Gira, gira; no 'ns convé de cap manera. Fora cosa d' anar sempre de las festas.

—Potser aquest altre.

—¿Sabs que penso Quimeta?... Que 's va fent tart y... ¿Mira! ¿veus?... Ja 'ns cridan. Aném, aném; ja tornarem un altre dia.

—Anant ab homes may se pot fer res de bó. ¡Malaguanyat temps perdut!...

—¿Bè, no rondinis!... Agáfat y apreta 'l pas que plovisqueja. ¿Veus?... Ja 'ns esperavan per tancar. ¿Ves si 'ns haguéram divertit si haguéssim hagut de passar la nit aquí dintre!

—¿Déu nos en quart!...

—¿Ay, Quima!... Quaranta anys enrera quan teniam de casarnos, tots los pisos trobavam bonichs per mal decorats qu' estessin, tots los trobavam clars per foscós que fóssin, tots los trobavam baixos per més esglahóns qu' hi haguéssin, y avuy... avuy no 'ns agrada res per posar la nostra ossada. ¿Quin contrast!... ¡Aixó es la vida!!

SANTIAGO BOY.

NO HO SÉ.

No sé perquè la barca que s' allunya
me don' tristesa al cor,
pensant si 'ls mariners que la tripulan
no tornarán á port.

No sé perquè allá al mitj del cementiri,
al veurehi creixer flors,
calculo jo d' aquestas lo suplici
de viurer entre morts.

No sé perquè l' amor que mon cor guarda
en cambi d' altre amor
un dia á no tardar, pot borrar ab llágrimas
mon passat venturós,
ni sé, ni entench perquè la nostra vida
la troban curta molts.

Es á dir; no sé res d' aquestas cosas
per més que 'l cap barrini fins al fons;
y aixís ¿perqué amohinar-me si tan costa?
Que ho busqui un altre donchs; ja he pensat prou.
R. ROURA.

Als honorables poetas, que necessitin pessetas.

L' Ajuntament ofereix
quatre premis en valors;
per lo tan, espavilarse
y fé 'l cap viu, trovedors.

¡UN BARRET DE COPALTA!

¡No me 'n sabia avenir!

Estich tip y cansat de veure cambis inesperats
de fortuna; pero tan rápit y radical com lo de 'n
Manel, no n' havia vist may cap

Feya un mes... ¡qué un mes!... encara no quinze
días, á primers d' any... lo vaig veure arronsat
com sempre, ab la seva blusa blava, una gorrota
de mala mort y las inseparables espartenyas...

¡Y llavors me 'l veyá mudat com un capitalista,
un gran purás á la boca, y sobre tot, ab barret de
copalta!

Aixó sí que no m' ho podia acabar... ¡Copalta
un home com en Manel! ¡Copalta un perdulari de
la seva categoria!

Decididament, devia haver descubert alguna
mina... ó fet algún robo d' importancia.

No hi trobava cap més solució.

Al arribar á casa, ho explico á n' ella.

—¿No dirías á qui acabo de veure ara mateix
ab livita negra, un puro de pam y barret de
trona?

—¿Qué sab una!

—A n' en Manel.

—¿L' home de la bugadera?

—Ell mateix.

—Déus haver somiat. ¡Es impossible!

—L' hi vist ab aquestos...

—Te dich que no pot ser...

—¿Encare 'm farás cremar! ¿Qué 't figuras que
no estich bò.

—¿Pero en Manel, en Manel ab barret alt?

—¡En Manel, en Manel, si senyora!...

—¿Vols creure que no ho entench?

—Tampoch ho entench jo.

—¿Ja ho sabs ben bé qu' era ell? Devegadas hi
ha caras que..

—Torno á dirte y repetirte que era ell, ell, ell.

—Calla!... ¡Potsè ha tret la rifa! ¡Com ara per
Nadal diu que 'n va venir una de tan grossa!

—¡Potser sí. Pero ja t' ho hauría dit ella, la seva
dona..

—Tens rahò; no m' ha parlat de res... ¡No ho
acabo d' entendre! Pero... digas... ¿ja ho sabs ben
bé que no l' has pres per altri?—

Per no enfadarme ab ella,—¡tan segur estava
de no haverme equivocat!—la deixo ab los seus
duptes, y me 'n vaig tornar al carrer.

¡Lo que son las casualitats! Encare no havia
donat vinticinch passos, ¡plaf! torno á veure á n'
en Manel, ab lo mateix trajo que 'l dematí.

Era ell, ¡vaya si era ell! Més net, més ben afey-
tat, més pulit que de costum; pero, vaja, era en
Manel.

Vaig seguirlo una bona estona pera acabarme
'n de assegurar y al últim, no 'm vaig poguer
aguantar més, apreto 'l pas y 'l deturo.

—¡Hola, Manel!—li clavo á boca de *carro*, pera
sortir aviat de duptes.—¡Y donchs! ¿qu' heu tret
la rifa?

—¿Per qué ho diu?

—¡Com us veig tant mudat!

—¡Home! ¿que no sab que avuy es Sant Antoni
dels Ases! Tot bon carretè 's muda...

MATÍAS BONAFÉ.

A MITJA NIT.

Silenci per tot arreu.
Fosca com gola de llop

es la nit, lo vent ab furia
bramula, fa fret... y plou.
Ja soch frente l' escaleta,
y pensant ab l' escalfor
que dintre del llit m' espera,
obro la porta joyós.
Mes apenas comensava
á pujar los esglahons,
sento una veu llastimosa
que 'm fereix al mitj del cor.
No hi ha dupte, es al carrer,
tot seguit vaig pensar jo;
y tornant cap á la porta
ab ansia de veurho tot,
miro bè, y á pocas passas
ja veig un bulto negròs
qu' entregava á la tempesta
un sens fi d' exclamacions.

—Ja li perdut, deya 'l bulto,
¡ay Dèu mèu, quin cop tant fort!
La prenda mès estimada,
la que 'm seguia per tot...
¡No hi ha remey, trist de mí!
¡Malhaja ia mèva sort! —
Vaja, vaig pensar de prompte,
aixó es un xich massa fort.
Per prestarli 'l mèu apoyo
al bulto vaig pressurós.
Era 'l sereno del barri...
—¿Qué teniu? vaig dirli jo;
y cayentli un doll de llágrimas
que fins semblavan sigrons,
ab veu trista va respòndrem:
—¡Ay jove, no tinch consoll!
¡Hi perdut la barretina...!
¡Tró de Dèu quin cop tant fort!

J. GOT ANGUERA.

PICADURA.

Entre jugadors.
—¿Com va anarte anit, Andalet?
—Tan malament com vulguis.
—¿No vas estar de vena?
—¡Ca!.. figurat que després de pendre tota la
nit apuntant, vaig tallar un *burlot* al monte: tiro l'
albur y surt un set y un caball, y, ni que la ha-
guessin vista, vaig quedar *copat* al cavall; faig
joch y 's presenta á la porta...
—¿Un caball?
—¡Mes m' ho hauria estimat!
—Donchs, qué?
—Un inspector de policia que 'm va pendre 'ls
quartos y que m' ha tingut pres tota la nit al *cuar-
telillo*; ves si vols mès pega.

En cert poble hi havia un sereno que cantava
l' hora ab tanta puntualitat, qu' un dia cantant la
una y quart, ab la corresponent cantarella de
La... una y cu... tocan dos quarts, y sense parar,
continua aixís. *La... una y cu... media...*

Reprenían á un individuo per la costum que
tenia de pegar á la seva dona, y li deyan:
—¡No te 'n donas vergonya de pegar á un ser
tan débil com es la dona?
—¡Ay, ay!...—contestá—si ho faig perque se 'm
conservi millor.
—¡Perque se 't conservi!

—Sí. Com qu' una
vegada vaig llegir
que la dona no era
altra cosa qu' un
moble de lujo, per
xó tot sovint l' es-
polso.

—Digas, Pepito:
¿Qui es lo primer
difunt qu' hi ha ha-
gut al mon densá
que aquest está for-
mat?

—¿Lo primer di-
funt?... No ho sé...
¡Ah, si, senyor! Va
ser un burro

—¿Cóm?... ¡un bu-
rro!.. Tú si que ho
ets... ¡Pero criatu-
ra de Dèu!.. *Cain*
mató á su hermano
A bel... per lo tant...

-- Pero diu que 'l va matar *con una quijada de*
burro; per lo tant, primer tenia que morir-se 'l
burro.

RAMONET R.

Ni quan nena, ni quan jova,
ni quan ja dona formada,
¡may cap home s' ha atrevit
á donarme una mirada!...

LLIBRES.

FLOR DE UN DÍA.—ESPINAS DE UNA FLOR.—Quarta
edició —Basados en los célebres dramas del ma-
teix títol, escrigué fá alguns anys D. Manuel An-
gelón dos novelas que alcansaren una justa popu-
laritat. Reimpresas per quarta vegada, forman dos
tomos de 385 y 386 páginas respectivament, im-
presos ab elegancia, ilustrats ab láminas reproduc-
ció zincogràfica de las que dibuixá expressament
á la litografia pera la primera edició, 'l Sr. Pla-
nas y adornats ab una preciosa cuberta al cromo.

Aixís y tot, cada tomo no costa mès que tres
pessetas. ¡Quina diferencia entre las edicions de
avuy y l' época de las entregas, en que las ma-
teixas obras se llegían á petites dóssis y al últim
costavan un dineral!

CLARÍN Y SUS FOLLETOS—por M. Garcia Rey.
Clarín (Leopoldo Alás) s' ha fet un nom mossegant
á tort y á dret; pero encare que minucios en la
seva manera de criticar y quisquillós casi sempre,
no se li poden negar grans coneixements. Garcia
Rey ha intentat sortir á la defensa de las víctimas
de Clarín, y 'l folleto que tenim á la vista ho de-
monstra. En ell Clarín paga la festa. Lo Sr. Garcia
Rey, per valernos de una comparació, intenta cu-
rar las feridas produhidas per Clarín ab la seva
mateixa boba. L' intenció es bona; pero dupto que
surteixi l' efecte que son autor se proposa. Lo tra-
ball del Sr. Garcia Rey resulta extremadament
superficial.

LA ESPURNA, comedia en un acte de D. J. Riera
y Bertrán.—Hem rebut un exemplar de aquesta
obreta, esmeradament imprés.

Al estrenarse aquesta producció en lo *Teatro*
Catalá, ahont obtingué un éxit satisfactori, mani-
festarem l' opinió que 'ns mereixia.

DICCIONARI GEOGRÁFICH HISTÓRICH CATALÁ anotat
por J. Roig Vllardell.—Obra en poder nostre 'l

LA NOSTRA GENT.-(Dibuix de Mariano Foix.)

Mariano Foix
1888

—¡Pons 1.º!... ¡Haga V. el favor de guardar más dignidad y compostura por la calle!... ¿Qué son aquestos papers que 's passan de má en má?

primer quadern, que á més de un notable prólech de *D. J. Coroleu*, compren la monografia de poblacions catalanas desde *Abadal de baix* á *Albiol*.

Entre 'ls articles que més nos han cridat l'atenció, citarém los següents: *A bellanés*, *Abreira*, *Ager*, *Agramunt*, *Agudells (Sant Genis de)* y *Agullana*, que á més de noticias topogràfics y estadísticas, contenen datos històrics y curiosas descripcions de monuments.

RATA SABIA

PRINCIPAL.

Guerra en tiempo de paz lo dilluns; *Guerra en tiempo de paz* lo dimars, y *Guerra* 'l dimecres y aixís successivament fins al diumenje.

Amigo, Sr. Palencia, vosté si que podrà dir:— «Si aixó es guerra, ni may que hi haja pau.»

LICEO.

Diumenje á la tarde 'l gran teatro vessava, ab motiu de cantarse 'l *Lohengrin*.

A la nit los filarmònics pogueren sentir la preciosa ópera de Bizet, *I pescatori di perle* que, com més se senti, més agradará.

La Sra. Corsi suplí á la Bendazzi, y prescindint de comparacions inoportunas, demostrá bona voluntat y talent, per lo que 'l públich la recompensá ab los seus aplausos.

Lo nou tenor Sr. Del Papa ¡un apellido de oportunitat! se portá magníficament en l'acte primer, deixant *algo* que desitjar en lo segon. Sa véu es dura y un tant acontraltada; pero canta ab correcció, tè bon istil y dona expressió al paper. Lo públich lo rebé de bon grat, lo qual tractantse de un tenor y de un públich tant aficionat á torejarlos, ja es prou satisfactori pèl debutant.

Per un dia de aquesta senmana está anunciat l'estreno de *Giuditta*, després del qual, vindrá 'l de l' anhelada *Carmen*.

Aixís haurá cumplert l' empresa ab los anuncis de principi de temporada.

ROMEA.

D. Anton Ferrer y Codina es un autor que té l'instint de las taulas. Sab buscar efectes y conjumar parlaments de aquells que se aplaudeixen.

Pero en sa última producció *La comedia social* ha sufert sensibles equivocacions.

Comensant per l'argument, que resulta embrollat y confós, y seguint pèls tipos, que no están bèn definitos, y pèls efectes, que si per alguna cosa sorprenen es per lo estrambòtics y acabant pèl llenguatge, mescla informe de catalá vulgar y de paraulas castellanas rimbombants, apenas hem trobat res en aquesta producció digne de alabansa.

Alló de fer morir á un home dintre de un armari, quedantse 'l cadáver allí días y días, sense que la furtor avisi, no pot anar sino en una casa ahont tothom estigui tpat de nás; y alló altre de clavar l'armari ab lo cadáver á dintre, y quedarse tothom tant tranqüil, únicament se compren en un país, ahont no hi ha tribunals de justicia.

Per pintar los vicis de la societat, no necessari-

tava 'l Sr. Ferrer y Codina apelar á tals extrems, y com en lo seu drama lo primer que hi falta es societat, la *comedia social*, no resulta, per més que 's miri.

Algun parlament fou aplaudit, aixís com també 'l quadro del final del acte segon, y l' autor sortí al acabarse tots los actes.

En l'execució s'esmenaren la Srta. Fontova y la Sra. Parrenyo per donar vida á personatjes que no 'n tenen. En lo mateix cas se troban los senyors Bonaplata, Isern, Virgili y Pinós. Lo criat, confiat al Sr. Fontova, tè més realitat, tal vegada per ser un personatge secundari y 'l distingit actor ne tregué tot lo partit imaginable; al igual que 'l Sr. Fuentes que caracterisá ab molt acert un setmesó, destinat pèl Sr. Ferrer á posar en ridícul al gremi de periodistas.

Lo qual, ja que aquesta vegada no ha acabat de conseguirho l' autor de *La comedia social*, tindrà de reservarho per una altra ocasió.

Lo pròxim dilluns celebra son benefici l' aplaudit actor Sr. Fuentes, ab una bonica funció.

«Y ara aixó 'ls ho faig present perque hi vaji molta gent.»

NOVEDATS.

Lo drama *Muralla de ferro* estrenat diumentje á la nit, recorda per sa estructura los primers temps del *Teatro Catalá*.

Es un drama de assumpto poch nou y de més á més insoluble: reduhintse tot á l'amor que 's professan dos germans, que ho son sense saberho, y á las torturas de un pare de familia, que obligat á confessar calaveradas de la juventut, se suicida.

Aixís y tot la producció 's deixa escoltar y 's fa aplaudir perque es sóbria, tè 'ls personatjes bèn dibuixats, la trama bèn conduhida, un final d'acte segon de molt bon efecte, un llenguatge apropiat á l'escena y una versificació flúida, fácil y correcta.

Circunstancias son aquestas prou halagadoras tractantse de la primera producció de un jove que tot just comensa, y al qual es menester felicitar de tot cor.

Lo Sr. Got Anguera, que algunas vegadas ha favorecut las columnas de LA ESQUELLA ab sas composicions, resultá ser l' autor de *Muralla de ferro*, essent cridat distintas vegadas á la escena, lo qual no duptém li servirá d'estímul per cultivar la poesia dramática, per la qual li reconeixem magníficas disposicions.

Ja s'anuncia per una fetxa més ó menos próxima, l'estreno en aquest teatro del ball de Manzocchi *Excelsior* de gran aparato, y que ab tot y haver recorregut las primeras capitals d'Europa, no era encare conegut á Barcelona.

TIVOLI.

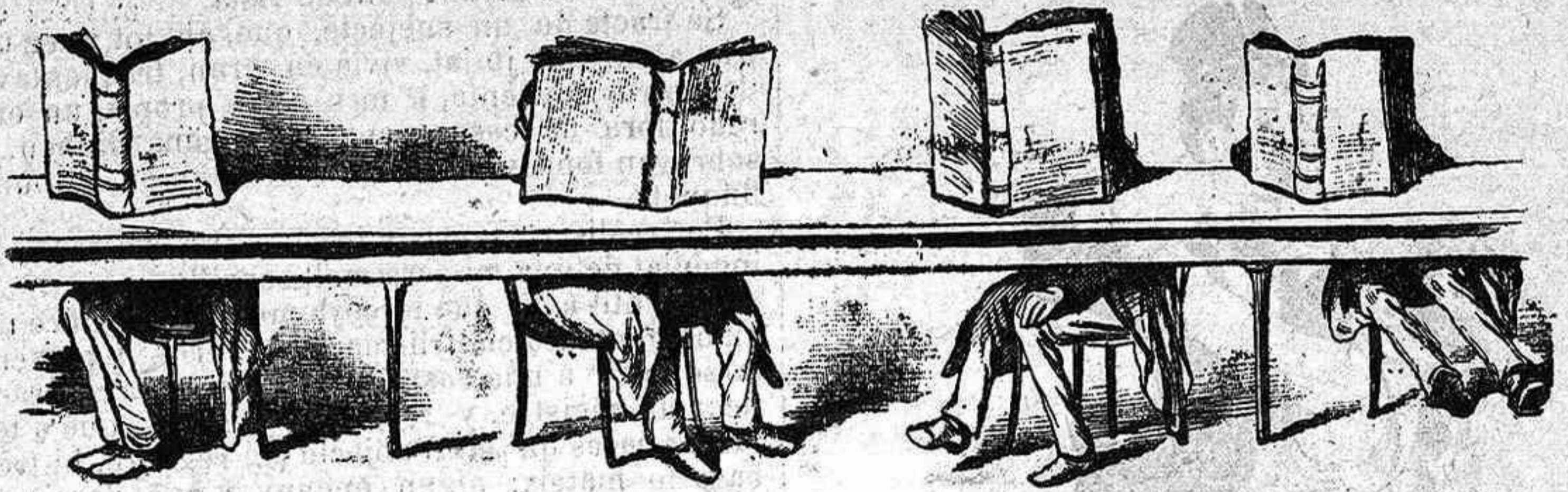
En Perez Cabrero, 'l dia del seu benefici, tingué un triunfo en lo teatro del *Tivoli*, dirigint com sols ell sab ferho la magnífica partitura *Un rapto del mestre Nicolau*.

Prompte 's posará en aquest teatro *La guerra santa*, montada com sab ferho l' empresa Elías.

CATALUNYA.

La *Guerra santa* es lo mateix assumpto del drama *Miguel Strogoff*, que s'está representant actualment en lo *Teatro de Catalunya*, ab lo ma-

EN LO GABINET DE LECTURA.

Contemplats aixís de frente:
tots sembla qu' están llegint...

Pero, donguin una volta:
ja me 'ls veuen... ¡tots dormint!

teix luxu de decoracions y profusió de comparsas,
ab que fou estrenat l' any anterior en lo *Teatro Espanyol*.

L' ULTIM DRAMA D' ECHEGARAY.

Als madrilenyos que omplían lo *Teatro de la Princesa* no va satisfacerlos del tot.

El hijo de hierro y el hijo de carne diuen que no tèn prou realitat. Los periódichs que se 'n ocupan, aixís ho reconeixen, donant per resultat que 'l públich, sense deixar de reconeixre 'l talent del popular dramaturgo, no arribés á entussiasmarse.

¿Es que Echegaray degenera, ó es que s' está operant un cambi en lo gust del públich?

¡Quí sab! Tal vegada hi haja una mica de cada cosa!

N. N. N.

GALERÍA DE ANIMALS.

Galería d' animals
es certa casa de aprop
d' allá hont visch, puig que hi ha
per ferne una col-lecció. [bestias

Imagina quin *museo*
se 'n podria fer, lector,
ab lo que vaig á explicarte
comensant per dalt de tot.

Hi ha al terrat un colomar
que per cert es bastant gros,
ahont sempre s' hi mantenen
tres ó quatre cents coloms.

Dessota 'l quint pis se troba,
ahont hi viu un sacerdot
ab *deu gabias d' aucells* plenas
penjadas en los balcones.

En lo quart pis de la dreta
hi ha un senyor que tèn *merlots*
y á l' altre un americano
que tèn tres *lloros* y un *gos*.

Al tercer hi ha una familia
que cria un gran batalló
de *pollastr. s vells* y un altre
que mantèn quatre *moltons*.

Dugas grossas pajareras
s' hi vehuen en lo segon
plenas de *verdums*, *canaris*,
passarells y *rossinyols*.

En lo primer hi ha un col-legi
católich y un *gat* molt gros
que surt á la galería
tot lo dia á pendre 'l sol

Als entresuelos hi habitan
uns castellans *mitj senyors*
que tenen *monas* y *micos*
domesticats *comme il faut*.

Y en los baixos tancats tenen
tocinos en una còrt,
que mohuen tal saragata
que no deixa está en repós.

Are sols hi falta un *burro*
per dar fi á la col-lecció,
y aquest será... 'l propietari
qu' está permetent aixó.

PEPET D' ESPLUGAS.

NOVELAS REALISTAS.

Los periódichs s' han fet eco aquests dias de
un succés misteriós, que ha donat per resultat la

BALL DE MÀSCARA.

E —¿Que ja 't cansas de dar voltas?
 —Está clar que 'm canso... ¡y tan!
 —¿Quán te treurás la careta?
 —Quan serém al restaurant.....

detenció de una senyora y de la seva criada, y 'l desenterro de un cadáver, després de quatre mesos de haver sigut conduhit al cementiri.

Se tracta de un industrial bastant acaudalat que havia tret á una dona, per cert molt hermosa, de una casa ahont se guanyava la vida á la seva manera. De las relacions ab ella tingudas, nasqué una nena, y 'l pare féu un cop de cap, casantse ab la mare de la seva filla.

Lo matrimoni nò fou felís. Las disputas entre marit y muller eran molt freqüents, y aumentaren desde 'l día qu' ella s' empenyá en ficarse á casa, com á minyona de servey, á una antigua amiga del ofici.

Sobrevingué en tot aixó la mort del marit.

Algún vehí sembla que 'l día de la defunció sentí dir á la muller: —«Jo, jo li mort.» Algún altre preten qu' en lo més fort de una disputa, ella va matarlo ab un cop de cadira.

¿Qué hi haurá de veritat en tot aixó?

Los tribunals que son molt curiosos, de moment han posat presas á las dugas donas y han manat procedir á l' exhumació del cadáver de D. J. R.

De totas maneras la, historia de un matrimoni de tals condicions, se presta á escriure una bona novela..... en la qual pot desenvolarse l' antítesis de la famosa *Dama de las camelias*.

La novela en qüestió podria titularse: *La dama de la cadira*.

L' altre assumpto no deixa tampoch de ser interessant baix distint punt de vista.

Se tracta de un subjecte, que, ab tot y ser un trist agutzil de jutjat, vivia en gran, freqüentava 'ls teatros, sostenia, á més de la propia, un endredo fora de casa, y encare, segons diuhen, li sobraven fondos per adquirir de tan en tan una finqueta.

Per realisar aquests miracles l' home s' havia ingeniat de una manera molt senzilla.

Hi sentit á dir que no feya més qu' extendre un manament judicial, firmarlo, sellarlo, y presentarse avuy á una casa, demá á un' altra, á practicar un registre, y tenia tan bon nás, que á todas las casas qu' eran objecte del registre, hi trobava lo mateix: algun encuny y una porció de monedas falsas.

Naturalment, l' amo de la casa, se posava á tremolar com la fulla al arbre, á la perspectiva de una causa criminal.

La idea de anar á la presó y la inseguretad de sortirne bè, fins sent ignocent, l' aterrava.

Llavors l' agutzil entrava en tractes.

—¿Arreglemho?

—Arreglemho.

—Vosté 'm donará un centenar de duros, y hi tirarém terra á sobre.

—Fet.

Aixó ha durat, fins que una víctima de aquesta maniobra, ha posat lo timo en coneixement del Jutjat y aquest ha decretat incontinent la detenció del agutzil.

¡Quina llástima que no visqui 'l célebre Quedo!

Perque hi ha aquí pasta per una novela, molt més interessant que las que ab tan garbo escribia 'l célebre autor de *El alguacil alguacitado*.

En vista del estat dels carrers de Barcelona apenas cauhen quatre gotas, sembla que s' agita la idea d' elevar una exposició al arcalde, que será suscrita per tots los vehins amichs de la franquesa.

En la tal exposició se li demanará que 's cambihi 'l segon apellido.

Y qu' en lo successiu firmi:— Francisco de P. Rius y Fanguaig.

La Vanguardia ha sentit assegurar que havia arribat á Barcelona un dels directors ó gerents de la célebre banca de Monte Carlo.

Ab l' apoyo de un *banquer* tant reputat en tota Europa, no es difícil que passi endavant l' Exposició.

O quan menos l' *exposició*... de perdre 'ls quartos á la ruleta.

Horripilínse.

La primera sollicitud que s' ha presentat demanant la plassa d' executor de la justicia de Valencia está suscrita per un mestre de instrucció primaria y música de Zamora.

Deu haver considerat que en aquest país *instruhint* no hi ha la vida, y ara volrdá dedicarse á *destruhir*.

Animat era l' aspecte que presentava la Plassa Nova 'l dijous de la senmana passada, ab motiu de procedirse en aquella administració de Loterías

al pago del tercer premi. La plassa y hasta 'ls balcons s' ompliren de gent, per veure als favorescuts qu' eran en número de uns 200, tots treballadors de las pedreras del Port, la majoria dels quals anavan acompanyats de tota la familia.

¡Quin estudi de fesomías!...
¡Y ab quin cuidado duyan tots embolicada la participació!

Alguns portavan sachs per ficarhi 'ls quartos, y 's quedavan com qui veu visions, al rebre en pago dels 1,000 duros, cinch bitllets de banch de mil pessetas.

¡Santa ignocencia!

En varios punts de Barcelona se prepara la instalació de panoramas per mentres duri la Exposició.

La batalla de Plewna, la batalla de Sadowa, la batalla de Waterlóo... Tot se 'n vá en batallas.

Desengányise, 'l gran panorama no 's veurá fins després de haverse realisat l' Exposició.

Encare que no representi cap batalla, farà posar la pell de gallina.

Representará una vista de las Arcas municipals.

La premsa de París s' ocupa del célebre Dr. Pean, que per passar la visita, se ha fet construir un carruatje dintre del qual pot estudiar, menjar, dormir y mudarse de roba si es precis.

En l' interior del carruatje hi porta instruments de cirurgia, llibres, roba y fins un lavabo.

Lo Dr. Pean, podria adoptar lo nom de doctor Caragol.

Perque al igual que 'l caragol, porta la casa á sobre.

Lleó XIII ha rebut entre altres objectes, 14 mil parells de sabatillas.

Un que vá ab las botas foradadas, deya:

—Vaja, hi ha homes que neixen calats.

Suposa *La Veu del Centre Catalá* que la columna del monument á Colon ha sortit prima, de manera que quan estigui colocada, farà l'efecte de un ciri en un candelero.

Si 'ls temors de *La Veu* arriban á realisarse, per assistir al acte de la inauguració, no cal que convidem al Síndaco de Génova.

Pel cas, bastará convidar al Ajuntament de Mataró.

LAMENTACIONES D' UN PELEGRÍ

He anat á Roma, hi he passat gana, hi he suferit plujas, fret y castanyas.

La inventiva humana no coneix aturador.

Als Estats Units acaba de inventarse una llet artificial que 's confon ab la legitima.

¡Y 'ls que anirán venint!...

«Invents que per lo extranys no poden dirse y entre 'ls més sorprendents, l' invent de no morirse, per poder veure sempre nous invents.»

La desgraciada viuda á qui 's referia 'l popular escriptor Sr. Vilanova en son article *L' última festa*, —publicat en LA ESQUELLA del 19 novembre passat,—s' ha presentat en la nostra redacció, demanantnos que en nom seu donguessem las gracias á todas las personas que l' han socorreguda en son infortuni.

Cumplím ab molt gust l' encárrech, celebrant que 'ls nostres lectors hajan volgut donar una vegada més una proba dels seus sentiments humanitaris.

Se diu que la Junta Directiva de la Exposició Universal ha ofert un premi pera 'ls Jochs Florals de aquest any, al que canti millor dit certámen.

Ja se qui 'l guanyará.

Los *commis - voyageurs*, que ben provehits de billets de Banch, han sortit pel món á fer la propaganda.

Fins ara, ells son los únichs que cantan.

Lo célebre Dr. Charcot ha anat á Málaga cridat per una familia que desitja consultarlo.

Lo famós doctor, quan ha de sortir de París fá pagarse 1,000 duros diaris.

Es aquest lo primer cas de un home de ciencia que guanya tant com en Lagartijo ó com en Gayarre.

Sembla que la Diputació provincial está resolta á construir una nova cosa de Maternitat y Expósitos, á qual efecte, si vé la Reina Regent á Barcelona, colocará la primera pedra.

¡Quin cop de pedra pel pobre D. Francisco!

Lo Sr. Mañé, que diumenje passat estava de broma, rematá l' article de costum, ab una anécdota curiosa:

«Fá alguns anys que reconvinent á un arcalde fuster perque passava á la Casa de la Ciutat lo temps que necessitava per guanyarse la vida, 'ns contestá ab cinica senzillés.

Dias d' empentas, nits per las plassas... ¡y al cap y al ultim no he vist al Papa!

¡ECCE-HOMO!

Ha inventat vintitrés màquines,
sab cinch mil doscents secrets...
¡pero no sab cap sistema
per fè escudella y llonguets!

—«Es que una vara b'n portada, ja dona 'l jornal.»

Ignoro qui seria aquest arcalde que 's contentava ab tan poca cosa.

¡Un jornalet de fuster!...

—No val la pena dirán altres arcaldes que no manejan la garlopa.

Segons *El Correo Catalán* ha entrat en las gabias del Parch, regalat pèl capellá de Sant Segimón de Monseny un aucell, de presa conegut per *Miloca*.

Es llástima que 'ls aucells més simpátichs als amichs del *Correo* tingan de veure 's engabiats.

S' ha obert á la Rambla de las Flors una carniceria modelo. La instalació es suntuosa.

Las portas están tancadas ab reixats, y davant d' ellas s' hi estaciona sempre un grupo numerós.

Mirat desde dintre, á través de las reixas, los del grupo semblan las fieras esperant la carn.

Lo tenor Antón que dugas vegadas ha hagut de anarse'n de Barcelona, perque aquí no agrada, acaba de debutar á Oporto ab un gran éxit.

Ja ho saben los artistas que aquí s' estrellan.

Fan la maleta... y cap á Oporto falta gent.

Lo vi de Oporto, com tots los vins, fentlo viatjar millora... Ab los tenors déu succehir lo contrari.

Un eco de Roma.

Sis bisbes espanyols se trobavan un día—molt

avants del Jubileo y no sè per quin motiu—reunits davant de Lleó XIII.

Lo Papa, va dirigirlos primer la paraula en italiá... y com si 'ls digués Llucia.

Seguidament va parlarlos en francés... y callats tots sis, sense entendre una paraula.

Adoptá per últim lo recurs de parlarlos en llatí... y ni en llatí van saber lo que 'ls deya, ni lo que havían de respondre.

Los cardenals, se reyan de aquells bisbes que feyan tant solemne planxa, quan un d' ells, ab més bon sentit que 'ls demès va dir:

—Silèncio, senyors: guardémnos de que puga dirse que 'l país més católich del mon es lo país més ignorant.

CANTARELLAS.

Alguns cultivan las lletras,
altres las arts ab constancia,
cultivan altres las ciencias
y molts altres la ignorancia.

P. TALLADAS.

De la llibertat dels negres
la pena pagan los blanchs,
perque ¡ay! á mi uns negres ulls
me tenen esclavisat.

C. DE BARRIL.

No t' admiris Tecla, maca,
que m' empenyi en toca't sempre...
¿qué no veus que sent pianista
mon ofici es tocar teclas?

S U. S. T.

Ton fals pudor y ma raspa
en una cosa se semblan,
y es que 'l mateix l' un que l' altra
tots dos me fan escudella.

PALLARINGAS.

Lo mar está plé d' arenas
plé d' estrelles está 'l cel,
y está plé, nineta hermosa,
lo teu cap de pardalets.

S. UST.

Subsisteixen encare en molts punts de Catalunya las ploraneras que 's llogan per anar als enterros, plorant á llágrima viva.

Admirat un foraster que assistia á un enterro de la facilitat que tenen de gemegar y ferse venir las llágrimas als ulls, va preguntar á una com dimontri s' ho arreglavan.

Y aquesta va respondre:

—Es molt senzill: procuro ferme l' ilusió de que dech diners al difunt, y que aquest pot ressucitar de un moment al altre y reclamarme'ls.

Entra un pagés á casa de un dentista ab la galta tota inflada.

—Escolti, diu després que 'l dentista li ha examinat las barras: ¿qu' es qüestió de patir molt?

(Continua á la página 48.)

LOPEZ - EDITOR
 Rambla del Mitj, n.º 20
 BARCELONA.

**LLIBRERÍA
 ESPANYOLA**

NOVEDADES

LA MONTALVEZ

por **D. J. M. DE PEREDA**
 Un tomo de 450 páginas, Ptas. 4'50.

PSICOLOGIA DEL AMOR

por
U. GONZÁLEZ SERRANO
 Un tomo de 216 páginas, Ptas. 2'50.

EL PAIS DEL CHOCOLATE

(LA INMORALIDAD DE CUBA)
 por **F. MORENO**
 Un tomo en 4.º de 200 páginas, Pe-
 setas 3.

LATIGAZOS

Poemas microscópicos, por **J. NA-
 VARRO REZA**, con ilustraciones de
Cilla, Cuchy, y otros artistas, Ptas. 1.

UN SANTO VARON

(RECUERDOS DE UN POBRE DIABLO)
 POR
José M. Matheu
 Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

ADOLPHE BELOT

LOCURAS JUVENILES

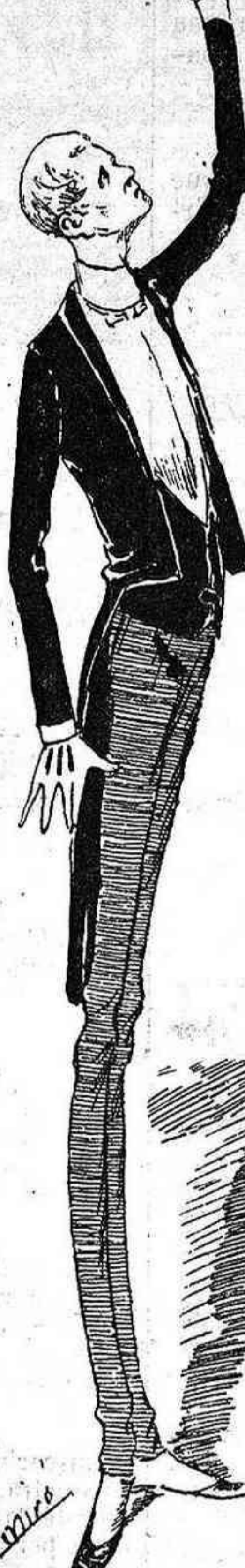
Un tomo en 8.º, Ptas. 1'50.

EMILIO GABORIAU

(LA VIDA INFERNAL)

PASCUAL Y MARGARITA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2'50.

CLARIN Y SUS FOLLETOS

POR
M. GARCÍA REY
 Ptas. 1.

**CUENTOS
 INSTRUCTIVOS Y MORALES
 PARA NIÑOS**

LAS TRES RAMAS

EL JOVEN GIGANTE

Con láminas, Ptas. 1.

CUENTOS DIÁFANOS

SOLO PARA SEÑORAS

Tomo 3.º, Ptas. 1.

GALERÍA DE MATRIMONIOS

POR
CARLOS FRONTAURA

3.ª edición, ilustrada por **E. de la Cerda**
 2 tomos en 8.º, Ptas. 7.

EL INFIERNO DEL AMOR

LEYENDA FANTÁSTICA

POR
MANUEL FERNÁNDEZ Y GONZÁLEZ

Ptas. 1.

Va á aparecer
EL AÑO PASADO
 (1887)

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA
 por **D. JOSÉ YXART**

CONVERSACIONES FAMILIARES
 sobre los grandes descubrimientos modernos.
 POR
E. MULLER
 Un tomo en 4.º empastado,
 Ptas. 2'50.

¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA BASADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

POR **MANUEL ANGELÓN**

con una preciosa cubierta al cromo

Un tomo en 8.º con láminas, Ptas. 3.

ESPINAS DE UNA FLOR...

segunda parte de ¡FLOR DE UN DIA!

NOVELA INSPIRADA EN EL DRAMA DE SU MISMO TÍTULO

POR **MANUEL ANGELÓN**

con una preciosa cubierta al cromo

Un tomo en 8.º con láminas, Ptas. 3.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademès 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

—Si vosté vol no se 'n sentirá gens ni mica: li aplicaré 'l cloroformo y 's quedarà adormit com an sant.

—Donchs, apa, femho aixís, diu lo pagés.

Y mentres lo dentista prepara 'ls fotils, lo pagés se tréu los quartos de la butxaca y comensa á contarlos. Creyent lo dentista que tracta de pagar per endavant, diu:

—Home, ja ho trobarém després.

Y 'l pagés replica:

—No, vosté s' *etivoca*: es que com que diu que 'm vol fer adormir, estich contant los quartos per que després no me'n faltin.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ma-si-a*.
2. ID. 2.ª—*Vi-la-no-va*.
3. ANAGRAMA.—*Román-Morán-Ramón*.
4. SINONIMIA.—*Veu*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Sant Andreu de Palomar*.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Lauria*.
7. INTRÍNGULIS.—*Capsa*.
8. GEROGLÍFICH.—*Lo pés sobre 'l ruch*.

XARADAS.

I.

Tersa, hu-dos juntas passavan per lo carrer l' altre dia y tot sovint me miravan quan jo de casa sortia.

L' una duya un *dos* molt fi; eran las tres de la nit y com se sentí un gran crit ab *hu* 'm miravan á mi.

Van tení un fort sobressalt: jo hi correguí esparverat, quan vaig saber pèl veynat qu' era produhit per *total* lo crit que s' havia dat.

CONDE DE MANGANESO.

II.

Prima-dos petit insecte, una lletra la *segona*, tres, célebre personatge y 'l *tot* una fruyta bona.

J. SUGRANYES URPI.

ANAGRAMA.

Lo nen del Sr. Marsal es *total* com pochs n' hi há. ¡Llástima que siga ja de petitet, tan *total*!

SUTERO FUROR Y C.^a

SINONIMIA.

—*Pepet* tot molt animal.
—Per qué ho dius aixó, Cabot?
—Perque vas doná á tos tot vintieinch duros *total*.

ROMÁ ESPINAT.

UNA CONQUISTA.

—¿Qué 't sembla, videta mèva, estarás bèn bè aquí dalt?
—Mentres hi haja champany y ostras, á tot arréu m' es igual.

TRENCA-CLOSCAS.

EVA Y... ¿CADA DÍA SURT SOLA?

Combinar aquestas lletas que formin lo títol de una pesa catalana.

D. BARTRINA Y CUBINYÁ.

ROMBO.

Sustituir los pichs ab lletas, de modo que llegit vertical y horisontalment digan lo següent: Primera ratlla: vocal.—Segona: dona célebre.—Tercera: nom de dona.—Quarta: nom d' home.—Quinta: lo que tots tenim.—Sexta: nom de dona.—Séptima: vocal.

Ego SUM.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que anantli trayent cada vegada una lletra, dongui 'ls següents resultats: Primera: carrer de Barcelona.—Segona: per conduhir aygua.—Tercera: per medir.—Quarta: animal en castella.—Quinta: idem en catalá.—Sexta: consonant.

CARA-TALLAT.

GEROGLÍFICH.

X

S

LO LO

JOSEPH MONTES.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.